

bb.46. /a belföldi folyt./ig

- 38. az alkoholizmus ellen
 - 39. ülésezett a magyarok világszövetségének elnöksége
 - 40. ülést tartott az országgyűlés kereskedelmi bizottsága
 - 41. új üzemcsarnok a veszprémi házgyárban
 - 42. tanévnyitó a színház- és filmművészeti főiskolán
 - 43. szabó imre hazaérkezett törökországból
 - 44. népfront-tanácskozás
 - 45. időjárás
 - 46. hírjegyzék
- /mti/

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztették: izsák erika
koronczai emil
henczi erzsébet

21.00/ig

- v é g e -

- 34 - -

60.008K

M.T.I.

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

k e d d

bb. 1. hőközpontok karbantartása budapesten

1/-don/bc/rj e

1980. szeptember 16.

budapesten készenlétben a távfűtéshez szükséges összes berendezés, a fővárosi távfűtő művek befejezte a hőközpontok karbantartását, a vezetékrendszerek átvizsgálását, a fűtőművek ellenőrzését.

ember károly, a vállalat főmérnöke az mti munkatársának elmondta, hogyha hidegre fordul az idő, vagyis a külső hőmérséklet napi középértéke az országos meteorológiai intézet előrejelzése szerint előreláthatólag nem haladja meg a plusz tíz fokot, illetőleg három egymást követő napon a plusz tizenkét fokot, megkezdik a távfűtést. a karbantartási menetrendet évek óta úgy állítják össze, hogy a hivatalos fűtési időny kezdete - október 15-e - előtt legalább egy hónappal elkészüljenek a munkálatokkal.

a vállalat szakmunkásai a következő napokban, hetekben a lakóépületek hőközpontjaiba olyan hőfokszabályozókat építenek be, amelyek - az időjárás alakulását követve - mindig a külső hőmérséklethez igazítják a távfűtés erősségét. a melegvíz hőfokát szintén ilyen műszerekkel szabályozzák. a cél az, hogy 1981 végéig az összes hőközpontot ellássák e műszerekkel.

/folyt.köv./

-1-

bb. 1. / hőközpontok... 1. folyt./rj

az energiatakarékossággal függ össze az is, hogy az év végéig csaknem 30 ezer budapesti távfűtéses lakás ablakait, ajtóit termostoppal szigetelik. a fővárosi távfűtőművek tavaly kezdeményezte, hogy 2.500 lakásban kísérletképpen próbáljanak ki olyan hőszigetelő-anyagot, amely az ablakok és az ajtók záródó felületeire rögzítve nem hagyja veszendőbe menni a hőt. a textilipari kutató intézet gyorsan kikísérletezte a nyílászárók szigeteléséhez felhasználható, gazdaságos tömítő polipropilén-anyagot. ahol ezt használják, öt százalékos energiamegtakarítás mutatható ki. az elmúlt esztendőben s az év elején mintegy 20 ezer lakásban már megfordultak a szigetelők, az idén pedig csaknem 30 ezret keresnek föl. a terv az, hogy 1985-ig évente 30 ezer tanácsi és tanácsi-értékesítésű /szövetkezeti/ lakás ablakait, ajtóit szigetelik. ha az összes távfűtéses budapesti otthont termostoppal látják el, évente 7.500 tonna olajnak megfelelő fűtőanyag takarítható meg.

a lakásonkénti átlag öt százalékos energiamegtakarítás - miként a vállalatnál hangsúlyozták - tovább növelhető, ha a lakóházak kezelői, tulajdonosai rendbehozzák, szigetelik a bejárati ajtókat, a kapukat, a lépcsőházi ablakokat. utóbbiak légmentesítéséről ugyanis nekik kell gondoskodniuk.

budapesten az esztendő végéig mintegy 7.500 új lakást kapcsolnak be a távfűtőhálózatba, s a forróvízzel fűtött otthokok száma meghaladja a 160 ezret. a távvezetékek szigetelésén és fémlemezburkolásán a hőtechnika építő és szigetelő vállalat brigádjai dolgoznak. /mti/

-.-

bb. 2. pályairányítás, fakultatív tantárgyak a gimnáziumokban

i/me/rj bc e

1980. szeptember 16.

új tantárgy, a pályairányítás is szerepel a gimnáziumok tanrendjében e tanévtől. e sajátos tantárgyat - amely részben pedagógiai, pszichológiai, részben szociológiai pályaismeret - a második osztályban tanítják az osztályfőnökök az új oktatási-nevelési tervek szerint. a pályairányítási órákon a tanulók jobban megismerik képességeiket, szellemi és fizikai adottságaikat, megfogalmazzák elképzeléseiket, s egyeztetik ezeket a lehetőségekkel. a tanév végén döntenek el milyen pályát kívánnak majd választani. ...

/folyt.köv./

-2-

bb. 2. / pályairányítás... 1. folyt./rj

a következő tanévtől a harmadik osztályban olyan fakultatív tantárgyakat is tanulhatnak, amelyek ismerete megkönnyíti a felkészülést a választott pályára. ilyen tantárgy lesz többek között a kémiai anyagvizsgálat, a műszaki rajz, a telexkezelés, a gépjárművezetés-szállítás, a postaforgalmi, a számítógépkezelés, az államigazgatási ismeretek. a harmadik osztályosok ezek mellett nagyobb óra számban tanulhatják a magyart, a történelmet, a kémiát, a matematikát, és ugyanígy foglalkozhatnak egy idegen nyelvvél.

a tanulók a negyedik osztályban határoznak arról, hogy folytatni kívánják-e tanulmányukat szakközépiskolában, főiskolán, egyetemen, vagy sem. az államigazgatási ismereteket tanuló diákok például érettségi után elhelyezkedhetnek ügyintézőként, vagy jelentkezhetnek a jogi karra.

a pályairányításban közreműködnek a pályaválasztási intézetek, valamint az üzemek, a vállalatok, az intézmények, ahova a második osztályos tanulók ellátogatnak. /mti/

-.-

bb. 3. a nemzetközi ifjúsági házak szövetségének konferenciájáról

i/gy/jk/rj bc e

1980. szeptember 16.

harmincharmadik konferenciáját tartotta a közelmúltban a nemzetközi ifjúsági házak szövetsége /iyhf/ az új-zélandi christchurch-ban. a szövetségnek, amelynek működése a világ ötven országára terjed ki, a célja, hogy a fiatal turisták a lehető legolcsóbban jussanak külföldön szálláshoz, tagja az expressz ifjúsági- és diák utazási iroda is. képviselőjében sárdi gyula igazgatóhelyettes vett részt a szövetség időszerű feladataival foglalkozó konferencián. a tapasztalatokat összegezve elmondta:

- az expressz tíz éve kapcsolódott be a nemzetközi ifjúsági házak szövetségének munkájába, s azóta saját szállodáit, illetve nyáron különböző intézmények, kollégiumait ifjúsági házként működteti. ...

/folyt.köv./

-3-

bb. 3. / a nemzetközi... 1. folyt./rj

a szövetség feladataival összhangban előmozdítjuk a nemzetközi ifjúsági turizmus fejlődését. az idén 15 ezer magyar fiatal látott a kisz utazási irodája el iyhf-igazolvánnyal. ennek fő előnye, hogy korhatár nélkül bárki kiválthatja és vele a világ minden táján olcsón juthat szálláshoz. e 35 forintért kiváltható igazolványból becsléseink szerint idehaza jelenleg 35 ezer van forgalomban.

- a konferencián szó esett arról, hogy tavaly a szövetség összes szálláshelyén több mint 27 millió éjszakát töltöttek a külfölddel ismerkedő turisták. világszerte ötezer ifjúsági ház működik, s bennük több mint 328 ezer hely várja az utazókat. vagyis jóval több, mint bármelyik szálloda-hálózatban. még egy előny: a szállásokat változatos környezetben alakították ki, a városközpontoktól a hegymászásra és sielésre alkalmas vidékekig, a középkori váraktól az egyszerű hegyi kunyhókig. ma már egyre több helyen étkezést is biztosítanak az oda-érkező turistáknak. nemrég kapcsolódtak be a városi ifjúsági házak nemzetközi hálózatába a kairóban, delhiben, lisszabonban, nairobi-ban és sydney-ben létező ilyen létesítmények is. az ifjúsági turizmus új vonása, hogy egyre több fiatal családosan keresi fel e házakat. a skandináv országok kezdeményezése nyomán a világ számos részében ma már kisebb méretű szobákat bocsátanak a 6-14 éves gyermekekkel utazó családok rendelkezésére - mondta befejezésül sárdi gyula. /mti/

-.-

bb. 4. az új magyar zene hónapja a rádióban

i/kj/rj bc e

1980. szeptember 16.

mai magyar zeneszerzők reprezentatív alkotásai csendülnek fel egy hónapon át a rádióban, ahol szeptember 30. és október 29. között rendezk meg az új magyar zene hónapját. az elmúlt öt esztendő zenei termésének javát bemutató programsorozatban budapest, debrecen, győr, kecskemét, nagykanizsa, pécs, szeged s veszprém hangversenylátogatói, valamint a rádióhallgatók zenei életünk kiválóságainak munkásságával ismerkedhetnek meg.

a rádió naponta - olykor két alkalommal is - jelentkezik e zenei műsorokkal. a nyitókoncertet szeptember 30-án 19.35 -kor az akadémia nagyterméből közvetíti a kossuth-adó: durkó zsolt műveit a magyar rádió és televízió szimfónikus zene- és énekkara támogatja léhel györgy vezényletével.
/folyt.köv./

-4-

bb. 4. / az új magyar zene... 1. folyt./rj

aznap 22 órakor a 3. adó hallgatói matuz istván fuvolajátékát hallhatják: szervánszky endre, balassa sándor és kalmár lászló szerzeményeit szólaltatja meg. helyet kapnak a komolyzenei adásokban magyar költők verseire írt kórusművek, s hangversenyt adnak kiváló hangszeres művészek. az operairodalom alkotásai közül bemutatják mórícz zsigmond légy jó mindhalálig című regényének operaváltozatát, amelynek zenéjét szabó ferenc szerzette. sugározzák lendvay kamilló: a tisztességtudó utcalány című egyfelvónásosát, jereb ervin: botrány az ingeborg hangversenyen című vigoperáját, és hidas fiú: bősendorfer című művét. a szegedi nemzeti színház előadásának rögzített felvételeként ismerkedhetnek meg a hallgatók vántus istván: aranykoporsó című háromfelvónásos operájával, móra ferenc regényének változatával.

a világhírű mai zeneszerzőink életművéből összeállított hangversenysorozatban kurtág györgy, maros rudolf, ránci györgy és szokolay sándor szerzeményei csendülnek fel.

az új magyar zene hónapjában több alkalommal sugároznak műsort a rádió új zenei műhelyéből és elektronikus zenei stúdiójából. /mti/

-.-

bb. 5. csökkenő létszám - hatékonyabb munkaerőgazdálkodás

i/bi/rj sl e

1980. szeptember 16.

a munkaerőhelyzet első félévi adatai arra utalnak, hogy a vállalatoknál megszűnőben van a munkaerő pazarlás és a létszám bővítése helyett most már egyre inkább a meglévő munkaerő jobb felhasználására törekednek. az év első felében 75 ezerrel kisebb volt a létszám az anyagi ágazatokban, mint tavaly ilyenkor, ennek ellenére csak elvétve volt termelési, forgalmat akadályozó munkaerőhiány. a feladatokat mindenütt el tudták látni, sőt az ágazati minisztériumok véleménye szerint még mindig vannak a termelékenység növelésének további lehetőségei.

a korábbinál valamivel kisebb létszámmal dolgoznak az iparban, építőiparban és a mezőgazdaságban. kedvezőtlen tény azonban, hogy a belkereskedelemben is csökkent a foglalkoztatottak száma, ahol pedig mind több emberre lenne szükség. felmerül a kérdés, hová „tűnt”, ez a többtízezer ember. a munkaügyi minisztérium vizsgálatai szerint korántsem lettek munkanélkülivé, hiszen a népgazdaság nagyon sok területén nőtt a létszám, s még további dolgozókat várnak.
/folyt.köv./

-5-

bb. 5. /csökkenő létszám... 1. folyt./rj

elsősorban az oktatási és egészségügyi intézményekben és a szolgáltató hálózatban helyezkedett el az „elvádorolt”, munkaerő. emellett egyre többen vállalnak munkát a magánkisiparban. mindezen túl demográfiai okok miatt, az elmúlt félévben mintegy tizezerrel kevesebb fiatal állt munkába és ugyanakkor 11 ezerrel többen mentek nyugdíjba.

a felvázolt jelenség a munkaügyi minisztérium véleménye szerint összhangban van a munkaügyi irányelvekkel, a népgazdaság jelenlegi helyzetével, s azzal a követelménnyel, hogy a munkaerőt a különböző gazdasági területeken a lehető leghatékonyabban foglalkoztassák.
/mti/

-.-

bb. 6. 100 napig tart - megkezdődött a cukorrépa szezon

i/kg/rj sl e v 1980. szeptember 16.

a szolnoki és a selypi cukorgyárakba befutottak az első cukorrépaszállítmányok - ezzel kezdetét vette a szezon. a „cukorrépa-menetre”, szerint a héten a mezőhegyesi, a hajdusági és a hatvani gyárban is megindul az üzem, majd a hónap végére mind a tizenkét gyár termel. a fokozatos kezdést a cukorrépa érésének ország-részenként eltérő időpontja diktálja. többfelé, így elsősorban sárvár körzetében az ideiglenes kevés napsütés miatt még hiányzik a répa megfelelő cukorfoka, a következő napok időjárása dönti el, hogy behozhatja-e a lemaradást a növény.

amint a cukoripari irodánál elmondták: az idén 554 mezőgazdasági üzem földjeiről szedik fel a cukorrépat - döntő többségén már gépekkel -, s 300 átvételi állomás készült fel a kampányra. az idén különösen körültekintően kellett megszervezni a szedés, a szállítás és a feldolgozás munkájának összhangját, hiszen az időjárás miatt eltolódott szezon gyorsabb ütemet követel, hogy november közepéig a hidegebb idők beálltáig, mindenhol kiszedhessék a földből a répat. így a más évek általában 130 napig tartó cukorrépa-kampánya a tervek szerint az idén 100 napra csökken. az idén önálló cukorgyárak ugynevezett ütemezési térítést, 100 kilogrammonként öt forintot fizetnek „prémiumként”, a mezőgazdasági üzemeknek, hogy a feldolgozókapacitáshoz igazodva szedjék, szállítsák a cukorrépat.

a gyárak az idén 460 millió forintot fordítottak felújításra, új gépek beszerzésére, így például az ácsi és az ercsi üzem új répakezelő berendezéssel, a kaposvári korszerűbb centrifugálóval, a selypi gyár pedig két új cukorfűző-berendezéssel biztosítja a folyamatos, jó minőséget eredményező technológiát.

az ideiglenes termésből az első cukorszállítmány szeptember végén érkezik a kereskedelemhez, illetve az üzemek polcaira. /mti/

-.-
-6-

bb.7. nemcsak kalap, ruha is - nyulszőrből

i/os/tr/sl/ig e 1980. szeptember 16.

nyulszőrből általában kalap készíthető - véli az ember, a pamutfonóipari vállalat gyártmányfejlesztői szerint azonban ennél sokkal több mindenre jó, fonalként női ruha, sőt fehérnemű alapanyagként is használható. a bizonyíték: a „softy”, elnevezésű anyag, mely a habselyem kötöttárugyár tervezőivel végzett közös munka eredményeként 80 százalék poliészter és 20 százalék nyulszőr összetételű fonalból készül. a kellemes, melegtartó, puha kelme jól egyesíti magában a természetes és a szintetikus alkotórészek kedvező tulajdonságait. a nyulszőr nedvszívó hatása kiegyenlíti a poliészter e szempontból kedvezőtlenebb sajátosságait, a szintetikus anyag pedig a könnyen kezelhetőséget, a formátartást biztosítja.

a habselyem kötöttárugyárban egész termékcsaládot alakítottak ki a „softy”, kelmeből. a fehér változatból atlétatrikók, szűrő nadrágok, jégerek, ágykabátok, az idősebb korosztály „reuma fehérneműje”, készül. a téli sportok kedvelői számára terveztek a divatos és egyben a célnak megfelelő rövid nadrágokat. felsőruházati célra a kelme szürke változatát alkalmazzák, nyomott és festett mintázattal, a jelenleg oly divatos freskó színekben. a rusztikus felületű, lágy esésű anyagból elegáns női ruhák, szoknyák, bluzok, együttesek készülhetnek.

a softy termékcsalád gyártására már felkészültek a létrehozásában együttműködő vállalatok. a szükséges nyulszőrt a kalapgyár biztosítja. a hazai választékot újszerű karakterével bővítő nyulszőr-poliészter alapanyagból készült ruházati cikkeket a szakmai és érdeklődő közönségnek az őszi budapesti nemzetközi vásáron mutatják be. /mti/

-.-

bb.8. elavult gépekből termelékeny félautomaták

i/be?z/sl/ig e 1980. szeptember 16.

a több évtizedet leszolgált ósdi gépek ujulnak meg a danuvia központi szerszám- és készülékgyár 2. számú gyárában. a gyár május 1. szocialista brigádja vállalta, hogy sorra át-alkítja, automatizálja az elavult, nagyrészt leselejtezésre váró gépmatuzsálemeket. eddig már csaknem 30 régi berendezést fiatalítottak meg, amelyek így még hosszú ideig dolgozhatnak, megfelelnek a legkorszerűbb technikai követelményeknek.

/folyt. köv./

- 7 -

bb. 8. /elavult gépekből folyt./ig

a brigádtagok - gépészmérnökök, elektroműszerészek, villamos- és üzemmérnökök - maguk készítik el az automatikus vezérlések, a szerszámokat, munkadarabokat mozgató hidraulikák terveit. kivitelezésükhöz mindössze néhány alkatrészt, részegységet és hidraulika-elemet kell beszerezniük, ily módon egy-egy felújítás feleannyiba kerül, mintha ujonnan vásárolnák meg a berendezést.

az utólagos automatizálással enyhítenek a szakemberhiányon, és exportterveiket is teljesíteni tudják. a gépfiataltítás nemcsak a műszaki szívnál emelésére, a századmilliméternyi pontos munkára, hanem a nagyobb termelékenységre is lehetőséget ad.

a brigád legutóbb egy 30 éves esztergát félautomata másoló esztergagéppé alakított át, mely 64 műveletet tud elvégezni, kétszázad milliméter pontossággal. a megfiatalításra váró gépmatuzsálemek sorában ezután az eszterga egyik hasonmása következik. /mti/

- . -

bb.9. megújul székesfehérvár belvárosa

dáv/bam/ig e

1980. szeptember 16.

eredeti szépségében állítják helyre székesfehérvár belvárosának hajdani palotáit, lakóházait. lebontják a városképbe nem illő, értéktelen épületeket, nyitott átjárható tereket alakítanak ki, hangulatos üzleteket, butikokat, műhelyeket nyitnak, műterem-lakásokat létesítenek. a nagyarányú rekonstrukció tervei már a rajzasztalon vannak. a több évig tartó munkával a jelenleginél szebbé, érdekesebbé teszik a város régi utcáit. a tervezésnél korszerű eljárásokat vettek igénybe. első lépésként lefényképezték a felújításra, átalakításra szánt háztömböket, s a fotók alapján minden épületről elkészítették a rekonstrukció tervrajzait. azokat az erdészeti és faipari egyetem földmérési és földrendezői főiskolai karának fotógeometriai tanszékén lefényképezték, megnagyították. a nagyméretű fotók segítségével vizsgálják meg az épületek színeinek, diszitéseinek összhatását. /mti/

- . -

- 8 -

bb.10. békés bemutatkozik - a szovjet kultúra házában

sam/bam/ig e

1980. szeptember 16.

kiállításokkal és művészeti műsorokkal mutatkozik be békés megye a budapesti szovjet kultúra házában, október első hetében. ezzel nyitják meg a megyék bemutató sorozatát. a békésiek készülnek a vendégszereplésre, s a napokban elkészült műsor átfogó képet ad majd a megye társadalmi, gazdasági, művelődési életéről.

a megnyitó napján - október elsején - a gyomai körösmenti szövetkezeti táncegyüttes, a békési banda nevű népzenei együttes, a füzesgyarmati citerazenekar, valamint zsiros mártia és komjáti mártia népdalénekesek adnak izelítőt a tiszántúli megye népművészetéből. október ötödikén a napsugár bábegyüttes tart gyermekelőadást, a bemutatkozás utolsó napján, 6-án pedig a békéscsaba-i szimfónikus zenekar és a megyei pedagógus női kar hangversenyez a szovjet kultúra és tudomány házában. a rendezvénysorozat idején két békési tárlat nyílik az egyik a megye gazdag népi diszitőművészetét, a másik pedig - fényképeken - a megye életét mutatja be. /mti/

- . -

bb.11. alapanyag és exporttermék - hulladékból

dév/bam/ig e

1980. szeptember 16.

több mint 10 millió forint értékű fontos vegyi anyagot nyer vissza az idén hulladékból a fűzői nitrokémia. ezek egy részét visszajuttatja a technológiai folyamatba, a többit értékesíti. a gyár műszaki gárdája megtalálta azokat a műszaki megoldásokat, amelyekkel többek között az acetoklór gyártás során sikerült visszanyerniük és újrafelhasználni az alkoholt. a ftálsavanhidrid gyártás hulladékból a maleinsavat „szerezték vissza”, amely a poliészter gyártás egyik alapanyaga. az ioncserélő műgyanta gyártásához nagymennyiségű cinket használnak fel katalizátorként. a hulladékból a műszaki fejlesztés eredményeként, ki tudják vonni és így értékesíthetik a nagy tisztaságú cinkkloridot.

a hulladékból visszanyert néhány vegyület kiváló exportterméknek bizonyult. a klorocid alapanyagának gyártásakor keletkező ortoetilnitrobenzolból az idén 60 tonnát japánba szállítottak. /mti/

- . -

- 9 -

bb.12. a bkv közli

i/don/bc/ig e

1980. szeptember 16.

hogy felsővezeték- és vágányjavítási munkák miatt szeptember 18-án 21 órától 19 -én 4 óráig a mexikói ut - thököly ut kereszteződés és a rákospaták végállomás között a 44-es villamosok helyett autóbuszok közlekednek. szeptember 20-án 8 órától 16 óráig a mező imre ut - vajda péter utca kereszteződés és az üllői ut között a 23-as villamosok helyett szintén autóbuszok szállítják az utasokat. szeptember 20-án 8 órától 14 óráig a 37-es villamosok az újköztemető és a hungária körut között járnak. /mti/

bb.13. gesztenyevirágos ut mohácson

igó/bam/ig e

1980. szeptember 16.

különös természeti jelenség színhelye ezekben a napokban mohács: virágzó vadgesztenyefák szegélyezik a város fő utcáját, a dózsa györgy utat. mintegy fél kilométer hosszúságban majdnem minden fán látható másodvirág vagy lomb. némelyik vadgesztenyefa teljes tavaszi díszben pompázik, dái tele vannak gyertyaszerű fehér virágokkal, akárha május volna. a szeptemberi virágok valamivel kisebbek és fakóbbak a tavasziaknál, viszont furcsák látványt nyújtanak a színes falevelek és a tüskénéju gesztenyék társaságában. a tömeges másodvirágzást - a botanikusok véleménye szerint - az idei szeszélyes időjárás idézte elő. a fák szokatlennul hűvös nyárvégén biológiailag nyugalmi állapotba kerültek, majd a májusra emlékeztető napos-esős szeptember újból tavaszt varázsolt a duna-parti város szívébe. /mti/

bb.14. hóágyu kékestetőn

kov/bam/ig e

1980.szeptember 16.

amátában már megkezdtek a téli előkészületeket. gyöngyös város tanácsa egy osztrák cégtől nagyteljesítményű hóágyut vásárolt, amely a magyar síparadicsomban, kékestetőn működik majd. az új berendezés 30-40 centiméter vastag hóréteget tud képezni rövid idő alatt, tehát a jövőben kékestetőn rendszeresen jól karbantartott sípálya várja majd a sportolókat. /mti/

- . -

- 10 -

bb 15. új lakások komáromban - terven felül

ráb/um bam e

1980. szeptember 16.

komáromban befejezték az ötéves lakásépítési programot: 650 új lakással gyarapodott a határmenti város, az eredetileg tervezettnél 120-szal többet építettek. a túlteljesítés az üzem anyagi támogatásával vált lehetővé. elsősorban a komáromi kőolajipari vállalat és az almásfüzitői timföldgyár járult jelentős összeggel az új otthonok építéséhez. ennek fejében a két gyár munkásait előnyben részesítették a lakások elosztásakor.

a városi tanács körültekintően gondoskodott arról, hogy az új lakásokkal egyidejűleg elkészüljenek a kommunális létesítmények is. ebben a tervidőszakban 11 kereskedelmi és 2 vendéglátóipari egységet, új orvosi rendelőt adtak át rendeltetésének. az egyik új lakótelepen 100 személyes óvodát építettek, két régi 75-75 férőhellyel bővítették. ebben a hónapban készült el egy 16 tantermes általános iskola, amelyet eredetileg 12 tantermesre terveztek, de ugyancsak az üzemek anyagi hozzájárulásával vált lehetővé, hogy nagyobb építsenek. komárom üzei és lakosai 31 millió forint értékű társadalmi munkával segítették városuk fejlesztését. /mti/

- . -

bb 16. higrágyából fűtőenergia - szakosított sertéstelep épül tiszaföldváron

end/bam um e

1980. szeptember 16.

szolnok megye legnagyobb agrokomples rendszerű szakosított sertéstelepe épül a tiszaföldvári lenin tsz-ben. a nyolcvan millió forint költséggel épülő husgyár a jelenlegi évi tízezer helyett 1983-ban már 30 000 hizottsertést bocsát ki. a telep 14 új épületét házi kivitelezésben, az energiatakarékosság figyelembevételével építik meg, elhagyva a drága gépi szellőztetést.

a sertéstelepen naponta 400-500 köbméter higrágya keletkezik, ennek hasznosítására tanulmánytervek készülnek. ezek szerint biogáz üzem építenek, ahol centrifuga rendszerrel a higrágyát szétválasztják, a levét öntözésre hasznosítják, a ki nyert komposzttrágya kitűnő talajerőpótló, a felszabaduló biogázt pedig a mezőgazdasági épületek, fűtőterek fűtésére használják fel. /mti/

8.00/um

- 11 -

820
07

bb. 17. csikós-nagy béla moszkvába utazott

mm/sl/rj kz 1980. szeptember 16.

csikós-nagy béla államtitkár, az országos anyag- és árhivatal elnöke kedden, küldöttség élén moszkvába utazott, ahol a kgst anyagi-műszaki ellátási együttműködési bizottsága 11. ülésén vesz részt. megvitatják az anyagforrások ésszerű és gazdaságos felhasználásának kérdéseit, az anyagi-műszaki ellátás tökéletesítésével összefüggő problémákat, a másodlagos nyersanyagok hasznosítását, valamint a réz, a tüzálló anyagok, a cement és a vékonyfa anyagokkal való takarékoskodás lehetséges módzatait.

/mti/

-.-

bb 18. marjai józsef svédországba utazott

mm um kz 1980. szeptember 16.

marjai józsef, a minisztertanács elnökhelyettese kedden küldöttség élén svédországba utazott a göteborgi magyar hét megnyitása alkalmából. látogatása során megbeszéléseket folytat svéd kormánytagokkal és gazdasági személyiségekkel.

/mti/

-.-

bb. 19. jövőre is: klasszikus, romantikus, sportos divat

t/os/rj sl kz 1980. szeptember 16.

klasszikus, romantikus, sportos lesz, tehát nem várható alapvető változás a jövő tavasz és nyár divatjában. kedden, a duna intercontinental szállóban a nők, férfiak, sőt a gyermekek öltözködésében tulajdonképpen már az idén is uralkodó három stílus új modelljeit mutatták be, amelyeket az okisz labor divatszakemberei 11 hazai vállalat és szövetkezet alapanyagaiból terveztek.

/folyt. köv./
10.30 rj

-12-

11.29 rj

bb. 19. /jövőre is... 1. folyt./rj

az időtálló klasszikus tavaszi kabátok, kosztümök lezseren karcsúsítottak, a romantikusak erősen hangsúlyozzák a nőies formákat; a derekat a szabásvonal és különböző szélességű övek emelik ki. a ruhák, bluzok, szonyák is e stílust követik. új, hogy a vállat az eddigieknél kevésbé hangsúlyozzák, a válltömés ritka, illetve alig észrevehető. a sportos stílust az overáll, a kertész nadrág és a dzseki uralja mindenféle anyagból és színben. a férfiak öltözködése elegáns, a nadrágok kizárólag egyenes vonalúak, a zakók fazonja nyújtott. a bébi és lánykaruhák egyszerű szabással, könnyen kezelhető anyagból készültek, sokfajta paszpollal, fodorral, különböző eltérő színű beállításokkal díszítve.

a tavaszi -nyári divat elsősorban a színekben élénkül, a pasztell-árnyalatok mellett egyre több a tüzes, tiszta szín, a minták is vidámak, virágosak, pöttyösek, csikosak. a jövő szezonban is nagy szerepet kapnak - elsősorban a nők divatos öltözködésében - a kiegészítők, a gyöngyök, láncok, apró díszek.

a bemutatott hazai konfekcióipari és kereskedelmi vállalatok szakemberei számára rendezték meg, elsősorban azért, hogy az ősszel bemutatott ruhák jövőre már az üzletekben is kaphatók legyenek. /mti/

-.-

bb. 20. hazaérkeztek az ndk-ban tartott közös gyakorlat magyar résztvevői

rj kz 1980. szeptember 16.

a magyar néphadsereg kijelölt törzseinek és csapatainak katonái, akik részt vettek a fegyverbarátság, 80. közös gyakorlaton, feladataik sikeres teljesítésének befejeztével hazaérkeztek a német demokratikus köztársaságból. katonáinkat a határon ünnepélyesen fogadták. /mti/

-.-

10.50 rj

-13-

11.29 rj

bb 21. elejtették az ormánsági erdők királyát - orvvadász tette tönkre a világrekord-várományos szarvasagancsot

kász/um ká

1980. szeptember 16.

fejedelmi zsákmányt ejtettek a vadászidény kezdetén az ormánsági erdőkben: a kilőtt gímszarvasbika trófeájának súlya öt dekagramm híján tizenhat kilogramm volt, az egyedülállóan hatalmas agancs mindössze egyetlen dekagrammmal marad el a világelejtőtől, amellyel szép formája, erős koronája is sikerrel kelthetett volna versenyre.

a világrekorderi címtől azonban már korábban kegyetlen módon megfosztotta valaki az aranyérmes trófeát, tavasszal, amikor az agancs barkában volt, azaz nem fejlődött még ki teljesen, jóvátehetetlen kárt tett benne egy felelőtlen orvvadász lövése, mivel a baloldali szár szemága a sérülés miatt csökevényes maradt, nem kaphatta meg a világelejtőséget jelentő pontszámot az országos trófeabíráló bizottságtól.

az ormánsági erdőrengeteg „trónfosztott királyának”, szerencsére számos utóda akad a mecseki erdőgazdaság dél-baranyai erdeiben, a szakemberek megfigyelése szerint a fejedelmi bika az idén tizenöt szarvastehénből álló „háremet”, tartott, remélik, hogy az utódok közül többen is öröklik kiváló tulajdonságait. /mti/

-. -

bb 22. 5000 tonnás napraforgó tároló

bty/um ká

1980. szeptember 16.

három békés megyei termelészövetkezet; a gyomai győzelem és alkotmány, valamint az endrődi lenin, továbbá a kite termelési rendszer és a növényolajfeldolgozó ipar közös beruházásában elkészült és kedden átadták rendeltetésének gyomán az új, 5000 tonnás napraforgó tárolót. az üzembehelyezés időben történt, hiszen ezekben a napokban kezdődött meg békés megyében a betakarítás. /mti/

-. -

bb 25. a bkv értesíti az utazóközönséget,

s um kz

1980. szeptember 16.

hogyan belvárosi és római parti hajó-vonaljáratait, valamint a jászai mari tér-kaszinó és istván park-kaszinó közötti átkelőhajói 1980. szeptember 30-án üzemzárlattól nem közlekednek. /mti/

12.10/um

- 14 -

12.10/um

bb 23. r-30-as számítógép a debreceni csapágyművekben

szü/um ká

1980. szeptember 16.

korszerű, nagy teljesítményű r-30-as számítógépet állítottak munkába a magyar gördülőcsapágy művek debreceni gyárában. a géprendszer része a múlt év végén befejeződött rekonstrukciónak, eddig a különböző számításokat, méréseket, összesítéseket bér munkában végeztették el a csapágygyáriak, most mindezeket rá lehet bízni az r-30-asra, indulásnál egy műszakban dolgozik a gép, de tervezik, hogy hajdusági üzemektől bér munkát is vállalnak számítógépre, s ha szükséges, három műszakban üzemeltetik a berendezést. /mti/

-. -

bb 24. kitüntetés

s um kz

1980. szeptember 16.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa kéry lászló irodalomtörténésznek, a nagyvilág című folyóirat főszerkesztőjének irodalmi és közéleti munkássága elismeréseként, 60. születésnapja alkalmából a szocialista magyarorszáért érdemrendet adományozta, a kitüntetést pozsgay imre művelődési miniszter kedden adta át. /mti/

-. -

bb 26. időjárásjelentés

rj ie

1980. szeptember 16.

a meteorológiai intézet jelenti kedden 13 órakor:

hűvös éjszaka, erősödő nappali felmelegedés

a kola-félszigettől moszkván át, a fekete-tengerig mintegy 400,500 km széles alacsony nyomású zóna húzódik, ebben a zónában erősen felhős az ég, többfelé eső, zápor alakul ki. a skandináv-félsziget déli részén, valamint nyugat- és közép-európában magas nyomású légköri képződmény helyezkedik el. hatására ezeken a területeken általában kevés a felhő, száraz, de az északra képest hűvös az idő, szerda estig a kárpát-medence időjárását is a magasnyomású légköri képződmény határozza meg. hazánkban hétfőn a keleti, és az északkeleti országrészben erősen felhős, vagy borult idő volt, az ország többi részén általában 4-10 óráig sütött a nap, szórvaosan keletkezett eső, záporosó, a lehullott csapadék mennyisége sehol sem haladta meg az 5 mm-t, a hőmérséklet napközben az erősen felhős helyeken csak 14-19, máshol 19-25 fokig emelkedett.

/folyt. köv./

13.00 rj

-15-

13.10/um

bb. 26. / időjárásjelentés... 1. folyt./rj

kedd hajnalra az északkeleti megyékben 4-7, máshol 8-14 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt a nyugati megyékben változóan felhős, máshol jobbra derült idő volt. az északnyugati, északi szél helyenként megélénkült. a hőmérséklet 11 órakor az ország területén 14-17 fok között váltakozott. budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 15,8 fok volt, a százéves átlagnál 1,1 fokkal alacsonyabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet: 17 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1024 mbár, gyengén emelkedik. a balaton vízének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 18 fok volt.

várható időjárás szerda estig:

általában kevés felhő, száraz idő.

kedden: időnként élénk, néhány helyen erős északi szél.

szerdán: mérsékelt változó irányú szél. hűvös éjszaka, erősödő nappali felmelegedés. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: általában 4-9 fok között, északkeleten néhány helyen gyenge talajmenti fagy, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 20-25 fok között.

a duna vízállása budapestnél 269 cm, a hőmérséklete 15.0 fok.
/mti/

--

bb 27. baleset

s um ie

1980. szeptember 16.

szmolnik jános 60 éves nyugdíjas, gyöngyösi lakos, gyöngyös külterületén segédmotoros kerékpárjával az uttestről az árokba borult, és a helyszínen meghalt. a baleset okát a rendőrség szakértő bevonásával vizsgálja. /mti/

--

bb 29. fogadás mexikó nemzeti ünnepe alkalmából

t km/jk um dg ie

1980. szeptember 16.

hazája nemzeti ünnepe alkalmából kedden fogadást adott rezidenciáján mario armando amador, a mexikói egyesült államok magyarországi nagykövete. a fogadáson részt vett házi vancel külügyminiszter-helyettes, udvardi sándor külkereskedelmi miniszter-helyettes, valamint társadalmi, politikai és kulturális életünk számos képviselője, s a diplomáciai testület több tagja.

/mti/

13.55/um

--
- 16 -

bb 28. réti zoltán kiállítása balassagyarmaton

csiz-mné /um st ie

1980. szeptember 16.

a balassagyarmati fémipari vállalat klubjában kedden megnyílt réti zoltán festőművész kiállítása. a képzőművészeti világhét alkalmából megrendezett tárlaton 40 olajkép, akvarell és grafika látható. réti zoltán immár három évtizede él balassagyarmaton. munkáin szívesen ábrázolja a szelid ipolyvölgy tájait és az ott dolgozó embereket. gyakran fordul a daloló, muzsikáló gyermekek és felnőttek témájához, hiszen elismert zenepedagógus és zenetudós is. /mti/

--

bb 30. elhunyt holocsvéber sándor ujságíró

tr um dg ie

1980. szeptember 16.

hatvanhét éves korában rövid szenvedés után elhunyt holocsvéber sándor, a szovjetunió és a lányok, asszonyok című lapok nyugalmazott vezető tördelő szerkesztője. félévszázados munkásságából 20 éven át irányította e két lap magyar nyelvű kiadásának tördelését. temetéséről később intézkednek.

Lapkiadó vállalat

/mti/

--

bb 31. a belföldi főszerkesztőség hireinek jegyzéke 14.00 óráig

um

1980. szeptember 16.

1. hőközpontok karbantartása budapesten
2. új tantárgyak a gimnáziumokban
3. a nemzetközi ifjúsági házak szövetségének konferenciájáról /1.jav./
4. az új magyar zene hónapja a rádióban
5. a munkaerőhelyzet első félévi adatai
6. megkezdődött a cukorrépa szezon
7. ruha - nyulszőrből
8. elavult gépekből termelékeny félautomaták a danuviában
9. megújul székesfehérvár belvárosa
10. békés bemutatkozik a szovjet kultúra házában
11. hulladékhasznosítás a fűzfői nitrokémiánál
12. a bkv közleménye
13. virágzó vadgesztenyék mohácson
14. hóágyu kékestetőn

/folyt.köv./
14.00/um

- 17 -

14.15/um
15.00/um

bb 31. /a belföldi... folyt./um

15. új lakások komártban - terven felül
16. szakosított sertéstelep épül tiszaföldváron
17. csikós nagy béla moszkvába utazott
18. marjai józsef svédországba utazott
19. az okisz labor divatbemutatója
20. hazaérkeztek az ndk-ban tartott közös gyakorlat magyar részvevői
21. elejtették az ormánsági erdők királyát
22. napraforgó tároló átadása gyomán
23. r-30-as számítógép a debreceni csapágyművekben
24. kéry lászló kitüntetése
25. a bkv közleménye
26. időjárásjelentés
27. baleset
28. réti zoltán kiállítása balassagyarmaton
29. fogadás mexikó nemzeti ünnepe alkalmából
30. elhunyt holocsvéber sándor ujságíró
31. hírjegyzék

a 2. jav. a2. sz. gyorsíró /ülést tartott az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága/

a 3. jav a 4.sz. gyorsíró /az országgyűlés ipari bizottságának ülése/

ment. /mti/

-. -

bb 32. életmentő határórt tüntettek ki pecsett

han/um st ie

1980. szeptember 16.

a minisztertanács által adományozott életmentő emlékéremmel tüntették ki pecsett nagy józsef határórt, aki ez év július 31-én éjszaka égő lakásából kimentette gönczöl sándor siklósi lakost. gyors és bátor cselekedetével a tűz kifejlődését, terjedését is megakadályozta. a kitüntetést horváth lajos, a baranya megyei tanács elnöke kedden adta át. /mti/

-. -

- 18 -

14.20/um

15. 40
15. 20
15. 20

bb.35. ülést tartott az országgyűlés ipari bizottsága

t ma/gg/dg/p ie

1980.szeptember 16.

mélykúti attila, az mti munkatársa jelenti:

a legutóbbi időszak igen jelentős gazdasági folyamatainak eredményeként 1979-ben a nemzeti jövedelemnek 55 százalékát realizálta magyarország a külpiacokon, s az exporton belül a nem-rubelelészámolású kivitel 23 százalékról 27 százalékra emelkedett. a készletek csaknem a felére csökkentek, s a beruházás sem haladta meg a tervezettet. mindez együttesen a nép-gazdasági egyensúly javítását szolgálta, beérni látszanak tehát a gazdaságpolitikai határozatok végrehajtásának gyümölcsei. összegezte az országgyűlés ipari bizottsága keddi ülésén az 1979-es állami költségvetés végrehajtásáról szóló jelentést, az ipar, a munkaügy eredményeit.

az írásos beszámoló szóbeli kiegészítőjében madarasi attila pénzügyi államtitkár kiemelte: a tavalyi gazdálkodás kedvező vonásai nem átmeneti sikerek, ezt az ideiglenes tényei is alátámasztják. a töretlen fejlődést szolgálják a szabályozó-rendszer várható változásai is, amelyeket a vállalati felkészülést szolgálóan még októberben közzétesznek. ennek értelmében tovább kívánják szűkíteni a támogatások körét, úgy módosítva az árrendszert, hogy azok az eddiginél is gyorsabb világpiacon igazodásra serkentsék a vállalatokat.

a gazdaság változásainak figyelmeztető jelenségeire is kitért az államtitkár, aláhuzva; 1980-ban a nemzeti jövedelem a tervezett 3-3.5 százalékkal szemben várhatóan csak 1-2 százalékkal nő. az ok az ipari termelés visszaesésében keresendő. tovább csökken a belső felhasználás, s a lakossági fogyasztás is csak egy százalékkal haladja meg az 1979. évi. az idén júliusban végzett számvétel szerint az ipari beruházások 15 százalékkal maradtak el a tavalyitól, s - az iparvállalatoknak - az össztermelés 55 százalékát jelentő egymás közötti szállítása pedig 6 százalékkal volt kevesebb az 1979. évinél. mindebből nyilvánvaló: a hazai felhasználás, a fejlesztés visszafogásával hosszú távon nem lehet elérni tartós sikereket még akkor sem, ha ez a mostani időszak valóban kedvező lehetőséget teremt a hatékonyabb, gazdaságosabb munka feltételeinek megteremtéséhez.

/folyt köv./

15.25/p

15. 20

16. 30
16. 30

-19-

bb 35. /ülést tartott1.folyt./um

a beszámolót követő vitában a gazdasági életnek mennyi a gyorsabb haladást nehezítő jelensége is terítékre került. kangyalka antal /csongrád megye/ bírálta a termelőszköz kereskedelmi vállalatok tevékenységét, mondván, hogy nem az ipar, nem az ésszerűség kívánalmainak megfelelő mennyiségű anyagot raktároznak. ehhez a megállapításhoz csatlakozott tollár józsef /zala megye/ is. válaszában rabi béla kohó- és gépipari államtitkár utalt arra, hogy a tevékenység helye, tevékenysége már évek óta megoldatlan kérdés, s az eddigi erőfeszítések nem sok eredménnyel jártak. úgy vélte, hiányzik a kellő érdekeltség is, amit viszont hozzászólásában madarasi attila cáfolt, érvelve: ezen vállalatok a termelőknél nagyobb nyereséggel dolgoznak, a bizottság úgy foglalt állást, hogy a termelőeszközkereskedelem helyzetét az országgyűlés kereskedelmi és ipari bizottsága közösen különböző összefüggéseiben vitatja meg.

kangyalka antal választ kért a gazdaságtalan telephelyek felszámolási programjának végrehajtásával, a mezőgépipar fejlesztésével kapcsolatban, s szóvá tette: csongrád megyében napon-150-160 vagont képtelenek áruval megrakni, mert a záhonyi vasúti átrakó körzet nem fogadja kellő ütemben a szerelvényeket. rabi béla válasza: a 260 gazdaságtalan telephelyből 120-at megszüntettek már, de a továbblépés nehéz. kevesebb a pénzük a vállalatoknak, és a kitelepítéshez szűkösebb a tanácsai támogatás is. ami a mezőgépgyártást illeti: az ötödik ötéves tervidőszakban 3,5 milliárdot költöttek fejlesztésre. 1981-85 között valamivel szerényebb előrelépéssel lehet számolni, bár most nem ez az ágazat legfőbb gondja, hiszen a rendelésihiány miatt mindenekelőtt a már meglévő gépeket kellene sűrűn használni. a záhonyi átrakó körzettel kapcsolatban madarasi attila elmondotta: a népgazdaságilag oly fontos tranzitforgalom is nehezíti az ütemesebb szállítást. mindenesetre az érdekeltek erőfeszítéseket tesznek az eddiginél zökkenőmentesebb átrakás érdekében.

péterfi ferenc /vas megye/ a halasi kötöttárugyár gazdálkodásának moldova györgy „szent tehén”, című kötetében is vázolt hiányosságairól, s a kibontakoztatásról kért tájékoztatást. hámosi sándor, a könnyűipari minisztérium főosztályvezető-helyettese elmondotta, hogy az iparág veszteségének jelentős részét a halasi gyár „hozta”, azóta állami tervbizottsági határozat született, jelentősek voltak a személyi változások is, s mindezek eredményeként 1980-ban a veszteség eddig mindössze egynegyede volt a tavalyi esztendőének.

/folyt.köv./

- 20 -

15.33/um

15.33

16.33

bb 35. /ülést tartott ...2.folyt./um

a bizottság - amelynek ülésén gorjanc ignác elnökölt - felszólalt még stadinger istván, a testület titkára, herczeg károly /borsod megye/ és weiszböck rezsóné /győr-sopron megye/ - a beszámolót elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta. /mti/

-.-

bb.33. szőlészeti gépbemutató balatonbogláron

káp/ká/p uie

1980. szeptember 16.

a nagyüzemi szőlőművelés, betakarítás, feldolgozás gépeinek gyakorlati bemutatóját tartották meg kedden a balatonboglári állami gazdaságban. a dunántúli szőlőműveléssel foglalkozó üzemeinek, valamint a gépgyártó vállalatoknak a szakemberei munka közben tekinthették meg az újdonságokat, többek között az usk szőlőtermesztési géprendszert, amelynek traktora egy munkamenet alatt 1-3 munkaműveletet elvégző géppel kapcsolható össze. nagy érdeklődést váltott ki a támrendszer huzaljainak fektetésére és kifeszítésére alkalmas huzalfeszítő is, amely óránként 0,3 hektárnyi területen képes elvégezni ezt a munkát. működés közben láthatták a jelenlevők az elektrohidraulikus metszőberendezést, amely egyidőben tizenkét ollót működtet, és a szőlőn kívül őszibarack, sövényalma vagy termőkaros ültetvényművelési munkáinak elvégzésére is alkalmas. a bogycs-gyümölcs betakarító gép a sorok között haladva összegyűjti a leszüretelt termést, és a szállító járműre rakja. a borszőlőbetakarító kombájn, amelynek erőgépe hidas alvázra emelt mtz 80-as traktor, naponta nyolcvan ember munkáját látja el, és tíz órás műszakban 3-4 hektárnyi területet takarítja be a termést. /mti/

-.-

balaton

bb.36. bölcsődét avattak kecskeméten

lász/pst ie

1980. szeptember 16.

a harmadik bölcsődét avatták fel kedden kecskemét legújabb lakónegyedében, a széchenyi városrészben a tágas, parkkal övezett gyermekintézmény nyolcvan gyermek elhelyezését teszi lehetővé. az újabb gyermekintézmény valamelyest enyhíti a gyorsan növekvő város bölcsődei gondjait, amelyek annak ellenére is csak lassan csökkennek, hogy az utóbbi években megkétszereződött a felvételi lehetőség. /mti/

15.45/p

-.-
-21-

16.33

bb.34. országos szennyvizhasznosítási tanácskozás kecskeméten

lász/st/p ie

v

1980. szeptember 16.

az ezredfordulóra hazánkban már annyi kommunális és ipari szennyvíz termelődik, mint amennyi a tiszta jelenlegi vízhozama-hangzott el kedden kecskeméten az országos szennyvízhasznosítási tanácskozáson. már most is naponta 2,5 millió köbméter szennyvíz keletkezik a városokban, a gyárakban, s ennek alig egyharmadát tisztítják rendszeresen. a többi csak részlegesen szabadul meg a mérgező anyagoktól, vagy tisztítás nélkül jut a környezetbe, a folyókba. ez a folyamat a falvakat sem kerüli el. az állattartó telepeken egyre nagyobb mennyiségű híg trágya lé keletkezik, jelenleg évente mintegy 40 millió köbméter, s ebből most mindössze 15 millió köbmétert használnak fel az üzemek talajérő utánpótlásként, a többi a környezetet szennyezi.

a résztvevők egybehangzóan megállapították, hogy sürgetővé vált a települések szennyvízhálózatának, víztisztító rendszerjének kiépítése, s a vizek többszöri hasznosításának megoldása. ennek modelljeként a kecskeméti magyar szovjet barátság tsz-ben bemutatták a szennyvízes öntözést, amelyhez a város tisztított szennyvizét használja fel a közös gazdaság. évente 3,1 millió köbméter vizet fogad a telep, s ezt megfelelő szűrés után juttatják vissza a földekre. a szennyvizet szűrőmezőn engedik át és hatalmas tározókba ülepítik. a holt szezonban nyárfafüvetvénnyel, nyeletik, el a többletvizet, kora tavasztól késő őszig pedig 800 hektár szántóföldi és kertészeti növényt öntöznek. az eddigi laboratóriumi vizsgálatok szerint a szűrőmezőn áthaladt víz nem okoz talajrombolást, növénykárosodást, és a légkényesebb kertészeti növények csapadékpótlására is alkalmas. a modellt továbbfejlesztik bács-kiskunban. a tervek szerint az ezredforduló táján a megyében keletkező szennyviznek csaknem a felét használják fel ily módon öntözésre. /mti/

--

bb.37-. huszezer tonna huscsirke a hajdusági nagyüzemekből

szü/st/p ie

1980. szeptember 16.

az elmúlt évtized során a baromfi-hus-termelés fejlődött a legdinamikusabban a hajdusági termelőszövetkezetekben, s az állattenyésztés árbevételének 38 százalékát ma már ez az ágazat adja - hangzott el a hajdu-bihar megyei tsz-szövetség elnökségének kedden debrecenben megtartott ülésén. a gyors és egyenletes fejlesztést viszonylag kevés beruházással, más célra készült épületek hasznosításával egyszerű technológiai berendezésekkel a kevésbé tehető szövetkezetek is meg tudták oldani.

/folyt köv./
16.00/p

-22-

1620

bb.37./ huszezerfolyt/p

egyidejűleg erőteljes szakosodás is történt a megyében. jelenleg a 20 ezer tonnás huscsirke-termelés csaknem háromnegyedét hat üzem állítja elő, a 7000 tonna pulykahúst hét telep termeli meg, az étkezési tojástermelés egy szövetkezetre összpontosul, a ludtartásnak két tenyésztői bázisgazdasága van. a legjelentősebb beruházások összefogással létesültek. így a hajdusági agrár-ripari egyesülés három, egyenként 2,5 millió csirke felnevelésére alkalmas telepet s 2 törzstenyésztő telepet épített, a nádudvari fehér gyémánt broylerpulyka rendszer jelenleg szülőpár-telepet épít, és újabb nevelőlak építésére ösztönzi taggazdaságait. segíti a fejlesztéseket és a szakosodást a debreceni baromfi-feldolgozó vállalat is, főként azzal, hogy közreműködik a telepek építésében. /mti/

--

bb.38. növekvő közéleti aktivitás - a magyarországi szlovákok demokratikus szövetségének elnökségi ülése

bam/mv/p st ie

1980. szeptember 16.

a magyarországi szlovákok demokratikus szövetségének elnöksége kedden a pest megyei acsán tartotta ülését. such jános főtitkár vezetésével megvitatta a pest megyében élő szlovák nemzeti- és közéleti és társadalmi tevékenységéről készült tájékoztatót, amelynek előadója kovács antalné, a hazafias népfront megyei titkára volt. a testület egyetértéssel állapította meg, hogy a pest megye 22 településén élő mintegy 25 ezer szlovák kapcsolata a magyar lakossággal kiegyensúlyozott állampolgári, közérzetű, jó, közéleti aktivitásuk évről évre növekszik.

ezt az utóbbi megállapítást egyebek között - a szlovákok lakta községek tanácsaiban való részvételük is tükrözi. ez az arány pilisszentkereszten például 84 százalék, püspökatvanban és sződön 70-70 százalék. a helyi tanácsok szlovák tisztségviselői közül többen tanácselnöki, vb-titkári funkciót töltenek be. a tanácsok apparátusában minden nemzetiségi községben dolgozik a nyelvet jól beszélő munkatárs. hasonlóan jó a szlovák nemzetiség képviselője a társadalmi és a tömegszervezetekben.

pest megyében különösen sikeresnek tekinthető a szlovák nyelvművelés fejlesztése. az utóbbi években ugrásszerűen nőtt a nyelvtanításra beiratkozott gyermekek száma, s mind a 22 szlovák lakta településen iskolában tanítják a nyelvet. pest megyében ma 1934 gyermek 35 tanár irányításával gazdagítja anyanyelvi ismereteit, sőt helyütt a magyar anyanyelvű gyermekek is tanulnak szlovákul. kezdeményezték szlovák nyelvművelő olvasótáborok szervezését is. az idén a pilisszentkereszti gyermekek szlovákiai táborozáson vettek részt.

/folyt köv./
16.00/p

-23-

1625

bb.38./növekvő....folyt/p

a magyarországi szlovákok demokratikus szövetségének elnöksége határozatában -egyetértve a hazafias népfront pest megyei bizottságának előterjesztésével, a legfontosabb feladatként nemzetiségi anyanyelvi oktatás feltételeinek további folyamatos javítását jelölte meg. megállapították, hogy a helyi közművelődési intézményeknek tovább kell keresniük a megfelelő formákat, így például a nyelvművelő klubok kialakításának lehetőségét, amelyhez számos községben adottak a személyi és tárgyi feltételek is./mti/

.-

embargó : 18 óráig!

bb.39. hazánkba érkezik az indonéz külügyminiszter

s dg/p ie

1980.szeptember 16.

puja frigyes külügyminiszter meghívására szeptember 17-én, szerdán hivatalos látogatásra hazánkba érkezik dr. mochtar kusumaatmadja, az indonéz köztársaság külügyminisztere ./mti/

.-

bb.40. sajtótájékoztató a szovjet kultúra és tudomány háza programjáról

t kj/dg/p ie

1980.szeptember 16.

az szkp xxvi. kongresszusához kapcsolódóan számos olyan előadás, fórum, vita szerepel a szovjet kultúra és tudomány házában programjában, amelyben bemutatják a szovjetunió népének, szocialista építő munkájának eredményeit- közölte ivan szalimon, a szovjet baráti társaságok szövetségének magyarországi képviselője keddi sajtótájékoztatón, ismertette a ház következő hetekre-hónapokra tervezett „műsorrendjét”, mint elmondotta: a rendezvények szervezésében, sikeres megvalósításában -az eddigi kedvező tapasztalatok alapján- a kulturális intézmény támaszkodik az mszbt 1600-nál több tagcsoportjára, s a hazafias népfront aktivistáira is.

a „házban”, hét állandó klub működik- közöttük a szocialista brigádok, valamint a volt ösztöndíjasok klubja -;

foglalkozásaikon ismertetik a pártkongresszus dokumentumait. számos előadást tartanak majd a szovjetunió és Magyarország közötti gazdasági, kulturális, tudományos-technikai kapcsolatok legújabb eredményeiről. előadással egybekötött filmsorozatok adnak képet szovjetunióknak a két kongresszus között elért politikai, gazdasági, tudományos, kulturális sikereiről.

/folyt köv./
16.40/p

-24-

1400

bb.40./ sajtótájékoztatófolyt/p

a közeljövőben két elméleti konferencia színhelye lesz a szovjet kultúra és tudomány háza : október közepén rendezik meg azt a fórumot, amelynek témája a szovjetunió és a szocialista országok közös harca a békéért, a biztonságért, a szuverenitásért. a másik konferencián a szocialista országok, elsősorban a szovjetunió és Magyarország kulturális fejlődését tekintik át.

október 30. és november 6. között rendezik meg magyarországon a szovjet kultúra napjait, s szervezésében a ház is szerepet vállal. a szovjetunióból érkező művészekkel, írókkal, szocialistákkal- közöttük a leningrádi gorkij és miniatűr színház színészeivel, többek között a népszerű rajkimal- találkoznak majd a budapestiek. sor kerül neves művészek koncertjére ; fel lép a világhírű jelena obrascova is.

a szovjet filmek fesztiválja alkalmából a szovjet kultúra és tudomány házában grigorij csuhraj filmjét vetítik. itt mutatják be - magyarországon először - az ingovány című, a nagy honvédő háborút idéző filmjét, valamint utolsó munkáját, az olasz- szovjet koprodukcióban készült szép az élet-et.

két nagyszabású kiállításra is készül a ház: lett festők és türkmén népművészek alkotásait tekinthetik majd meg az érdeklődők./mti/

bb.41. hetényi istván moszkvai tárgyalásai

i bi/jk/ sl/p e

1980. szeptember 16.

szeptember 15-16-án hivatalos látogatást tett moszkvában hetényi istván pénzügyminiszter. megbeszélést folytatott vendég látójával, vasilij fjodorovics garbuzov pénzügyminiszterrel. az eszmecsere jelen volt szürös mátyás, hazánk moszkvai nagykövete is. pénzügyminiszterünk találkozott vlagyimir alhimovval, a szovjetunió állami bankjának elnökével, valamint a nemzetközi gazdasági együttműködési bank, és a nemzetközi beruházási bank vezetőivel is./mti/

16.40/p

-25-

bb.42. egyetemi tanévnyitók

dén-szü-st/mné/p e

1980. szeptember 16.

két egyetemen tartották meg kedden a tanévnyitó ünnepséget.

a szegedi józsef attila tudományegyetem tanévnyitóján a dugonics téri egyetemi épület aulájában antalfy györgy professzor, az intézmény rektora mondott beszédet, a többi között beszámolt arról, hogy az oktatás korszerűsítése érdekében a bölcsészettudományi karon bevezetett fordító és tolmácsképzés szolgálatában új oktatótermet rendeztek be, ahol korszerű technikai eszközök segítik az idegen nyelvek elsajátítását. a tanárképzés hallgatók részére megkezdik az állampolgári és jogi ismeretek, illetve a kollégiumi nevelés kérdéseinek oktatását, s felkészültek az ifjúsági szervezetek pedagógiája című fakultatív tárgy tanítására is. a rektor külön köszöntötte az elsőéveseket, akik közül 433-an a nappali, 299-en pedig a levelező tagozaton kezdik meg tanulmányaikat.

a tanévnyitó ünnepségen 18 gyémánt, illetve aranydiplomát adtak át az egyetemen tanulmányaikat 60, illetve 50 évvel ezelőtt befejezett jogászoknak és pedagógusoknak.

a debreceni agrártudományi egyetem tanévnyitóján dr. tóth józsef rektor köszöntötte az oktatókat és a 450 hallgatót, köztük a 105 elsőévest. az ünnepi tanévnyitón két 60 évvel ezelőtt végzett agrármérnök kapott gyémánt, 21 pedig diplomája megszerzésének félévszázados évfordulóján aranydiplomát. /mti/

-.-

bb.46. embargó 18 óráig!

üdvözlő távirat

s/dg/p e

1980. szeptember 16.

Lázár györgy, a minisztertanács elnöke táviratban üdvözölte csao ce-jang-ot, - a kínai népköztársaság államtanácsa elnökévé történt megválasztása alkalmából. /mti/

-.-

16.50/p

-26-

1415
P

bb.43. ülést tartott a hnf környezetvédelmi bizottsága

t ma/cs/dg/p e

1980. szeptember 16.

a népfront környezetvédelmi, társadalmi koordinációs tevékenysége 1976 óta széles körben elfogadottá, egyértelművé vált - állapították meg a hnf ot elnöksége környezetvédelmi bizottságának keddi ülésén a vi. kongresszus óta végzett munka mérlegét megvonva.

a népfront országos székházában megtartott tanácskozás résztvevői kiemelték, hogy ma már szinte nincs is olyan társadalmi fórum, ahol a környezetvédelem kérdése föl ne vetődne. a lakossági tanácskozásokon, ankétokon, falugyűléseken elhangzott 25-30 ezer észrevétel, javaslat mintegy harmada természeti-környezeti értékeinek megvédését, gazdagítását célozza. a népfront társadalmi akcióinak az eredményei biztatóak, s a milliókban mérhető önkéntes, kétékezi munkán túl jelentősen formálják a társadalmi magatartást, erősítik a rend, a tisztaság iránti igényt, amit a települések, a munkahelyek arculata is mindinkább tükröz.

az eszmecserén sok szó esett a népfront nagy hagyományokkal rendelkező környezetvédelmi őrségeinek tevékenységéről, s arról, hogy a továbbfejlesztés egyik formáját jelentő környezetvédelmi szemlék révén a hatósági és állami szervek, intézmények is egyre inkább bekapcsolódnak a helyi környezetvédelmi feladatok megoldásába.

a bizottság - amelynek ülésén rónai rudolf elnökölt - a kongresszus óta végzett munka értékelését, a további teendőket körvonalazó megállapításait a hnf ot titkársága elé terjeszti. /mti/

-.-

bb.45. az indiai kereskedelmi miniszter magyarországi tárgyalásai

-Lázár györgy fogadta pranab kumar mukherdzsit

gg/sl/p e

1980. szeptember 16.

a hazánkban tartozkodó pranab kumar mukherdzsi indiai kereskedelmi miniszter kedden folytatta hivatalos tárgyalásait.

/folyt köv./

17.00/p

-27-

1420
P

bb.42. egyetemi tanévnyitók

dén-szü-st/mné/p e

1980. szeptember 16.

két egyetemen tartották meg kedden a tanévnyitó ünnepséget.

a szegedi józsef attila tudományegyetem tanévnyitóján a dugonics téri egyetemi épület aulájában antalfy györgy professzor, az intézmény rektora mondott beszédet, a többi között beszámolt arról, hogy az oktatás korszerűsítése érdekében a bölcsészettudományi karon bevezetett fordító és tolmácsképzés szolgálatában új oktatótermet rendeztek be, ahol korszerű technikai eszközök segítik az idegen nyelvek elsajátítását, a tanárképzés hallgatók részére megkezdik az állampolgári és jogi ismeretek, illetve a kollégiumi nevelés kérdéseinek oktatását, s felkészültek az ifjúsági szervezetek pedagógiája című fakultatív tárgy tanítására is. a rektor külön köszöntötte az elsőéveseket, akik közül 433-an a nappali, 299-en pedig a levelező tagozaton kezdik meg tanulmányaikat.

a tanévnyitó ünnepségen 18 gyémánt, illetve aranydiplomát adtak át az egyetemen tanulmányaikat 60, illetve 50 évvel ezelőtt befejezett jogászoknak és pedagógusoknak.

a debreceni agrártudományi egyetem tanévnyitóján dr. tóth józsef rektor köszöntötte az oktatókat és a 450 hallgatót, köztük a 105 elsőévest, az ünnepi tanévnyitón két 60 évvel ezelőtt végzett agrármérnök kapott gyémánt, 21 pedig diplomája megszerzésének félévszázados évfordulóján aranydiplomát./mti/

--

bb.46. embargó 18 óráig!

üdvözlő távirat

s/dg/p e

1980. szeptember 16.

Lázár györgy, a minisztertanács elnöke táviratban üdvözölte csao ce-jang-ot, - a kínai népköztársaság államtanácsa elnökévé történt megválasztása alkalmából./mti/

--

16.50/p

-26-

1415
P

bb.43. ülést tartott a hnf környezetvédelmi bizottsága

t ma/cs/dg/p e

1980.szeptember 16.

a népfront környezetvédelmi, társadalmi koordinációs tevékenysége 1976 óta széles körben elfogadottá, egyértelművé vált - állapították meg a hnf ot elnöksége környezetvédelmi bizottságának keddi ülésén a vi. kongresszus óta végzett munka mérlegét megvonva.

a népfront országos székházában megtartott tanácskozás résztvevői kiemelték, hogy ma már szinte nincs is olyan társadalmi fórum, ahol a környezetvédelem kérdése föl ne vetődne. a lakossági tanácskozásokon, ankétokon, falugyűléseken elhangzott 25-30 ezer észrevétel, javaslat mintegy harmada természeti-környezeti értékek megvédését, gazdagítását célozza. a népfront társadalmi akcióinak az eredményei biztatóak, s a milliókban mérhető önkéntes, kétékezi munkán túl jelentősen formálják a társadalmi magatartást, erősítik a rend, a tisztaság iránti igényt, amit a települések, a munkahelyek arculata is mindinkább tükröz.

az eszmecserén sok szó esett a népfront nagy hagyományokkal rendelkező környezetvédelmi őrségeinek tevékenységéről, s arról, hogy a továbbfejlesztés egyik formáját jelentő környezetvédelmi szemlék révén a hatósági és állami szervek, intézmények is egyre inkább bekapcsolódnak a helyi környezetvédelmi feladatok megoldásába.

a bizottság -amelynek ülésén római rudolf elnökölt - a kongresszus óta végzett munka értékelését, a további teendőket körvonalazó megállapításait a hnf ot titkársága elé terjeszti./mti/

--

bb.45. az indiai kereskedelmi miniszter magyarországi tárgyalásai

-Lázár györgy fogadta pranab kumar mukherdzsit

gg/sl/p e

1980. szeptember 16.

a hazánkban tartozkodó pranab kumar mukherdzsi indiai kereskedelmi miniszter kedden folytatta hivatalos tárgyalásait.

/folyt köv./

17.00/p

-27-

1420
P

bb.45./az indiai....folyt/p

a minisztert hivatalában fogadta Lázár György, a minisztertanács elnöke, ugyancsak megbeszéléseket folytatott Veress Péter külkereskedelmi, és Sághy Vilmos belkereskedelmi miniszterrel. az eszmecsereken részt vett a.k. das, india magyarországi nagykövete is.

a miniszter és kísérete a nap folyamán ellátogatott a Balatonfüredi Rabindranath Tagore emlékműhöz./mti/

-.-

bb.44. nemzetközi geofizikai szimpozium székesfehérvárott

dáv/bam/p e

1980. szeptember 16.

az alkalmazott geofizikai kutatásokról, valamint a fejlődés lehetőségeiről kezdődött kedden négy napos nemzetközi geofizikai tanácskozás székesfehérvárott, a technika házában, 19 ország 350 szakemberének a részvételével. a magyar geofizikusok egyesületének, valamint Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország és az NDK illetékes szervezetei által rendezett tudományos ülés résztvevői megismerkednek az ásványi nyersanyagok és az energiahordozók lelőhelyeinek felkutatásában elért eredményekkel, a kutatások hatékonyságának fokozását célzó fejlesztési irányzatokkal, s egyebek között a nagy mélységű furások vizsgálatának tapasztalataival.

mint a tanácskozáson hangsúlyozták, az alkalmazott geofizika az elmúlt években hazánkban is sokat fejlődött, a kutatásban a legkorszerűbb műszereket alkalmazzák, s elterjedt a számítógépek használata.

a tudományág képviselőinek célja, hogy a már ismert módszerek további finomításával, hatékonyságának fokozásával a nagy mélységekben, bonyolult földtani viszonyok között rejlő nyersanyagokat és energiahordozókat is felkutassák. e célt szolgálják azok a műszerek és eszközök, amelyeket hazai és külföldi cégek mutatnak be a szimpozium keretében megnyitott kiállításon./mti/

-.-

17.05/p

-28-

17.05

bb.47. nemzetközi konferencia a tudomány és a technika fejlődéséről

t mg/s/sl/p e

1980. szeptember 16.

„a természettudományok és a technika fejlődésének kérdései közép-európában 1848-1918 között”, címmel nemzetközi konferencia kezdődött kedden a technika házában. a mtesz és az akadémia négy napos eseményén közép-európai országok neves történészei világítják meg a tudományos-technikai fejlődés irányvonalát, sajátosságait, valamint a korabeli társadalomra és jelenlegi életünkre gyakorolt hatását.

a konferencia szerves része egy lassan már évtizede tartó tudatos, tematikus nemzetközi munkának: közép-európa tudományos és technikai fejlődésének egy-egy fontosabb korszakát ugyanis sorra napirendre tűzik a szakemberek. mindezt nagyon is gyakorlatias okból teszik: a tudományos-technikai forradalom idején - amint a nyitónap plenáris ülésén többször is elhangzott - az emberiség egyetlen problémája sem oldható meg a mult pontos ismerete nélkül. már csak azért sem, mert a mult eleve nem befészkelte magát a jelenünkbe. nemcsak kulturális, életmódbeli, vagy éppen konyhaművészeti örökségekről van szó, de legalább ennyire a századelő tudományának, technikájának hatásáról is. ezt nemcsak a történészek igazolják, hanem a hétköznapi ember is, amikor a jelenlegi vasuti helyzetet, a kanyargós utcahálózatot, a városközpontba telepített gyárakat látja, vagy épp a csatornarendszert; a közművesítés gondjait. miért úgy fejlődött a technika közép-európában, ahogy fejlődött? - teszik föl a történészek a kérdést a konferencia szekcióülései során is, akár az agráripari, akár az öntödei, vagy gépgyártási mult kerül terítékre.

a plenáris ülésen - amelyen a műveltségtörténetről, a közép-európai technikai fejlődés társadalmi hatásairól és a tudományos intézmények kiépüléséről hangzottak el előadások - az is bebizonyosodott, hogy a humán tudomány elszakíthatatlan kapcsolatba kényszerült a természettudománnyal. amint azt szabadváry Ferenc egyetemi tanár, a konferencia tudományos és szervező bizottságának elnöke megnyitójában megfogalmazta, a tudomány-és technikatörténet, amely évszázadokig mostohagyermek volt a tudományok nagy családjában, ma már felnőtt, egyenrangú fél. ez még köznapi fogalmainkon is mérhető, hiszen modern világunkban a műveltség kategóriája már a természettudományos ismereteket is feltételezi.

a konferencia szerdán szekcióülésekkel folytatja munkáját./mti/

17.30/p

-29-

18.15
✍

bb.48. a fővárosi vízművek

i dg/p e

1980.szeptember 16.

értesíti a lakosságot, hogy a XXI. kerületben, valamint a XX. kerületben, a pesterzsébeti dózsa György ut - Kossuth Lajos u. - határ ut - Nagykőrösi ut által határolt területen hálózati nyomáscsökkenés várható szeptember 17-én 7 órától 19 óráig, vízhálózat építési munkák miatt.

a fővárosi vízművek kéri a lakosság türelmét és megértését.
/mti/

bb. 49. nagy károly emlékkiállítás a nemzeti galériában

t ár/tr/dg/p e

1980.szeptember 16.

nagy károly fafaragó szobrászművész alkotásaiból nyílt emlékkiállítás kedden a magyar nemzeti galériában. az 1978-ban elhunyt mester mintegy 60 művét, elsősorban életének utolsó másfél évtizedében született faszobrait láthatja a közönség.

nagy károly nem volt hivatásos művész - pénzügyi szakemberként dolgozott, - ám sokoldalú alkotói munkássága ismerette tette a műértők körében. rajzolt, festett, régi, fafaragásokkal díszített hangszereket készített, tehetségét azonban legjobban faragott szobrai bizonyítják. groteszk alakjaiban találóan jelezte meg az emberi jellem gyarlóságait, műveiben sajátosan ötvözta régi stílusok jegyeit egyéni látásmódjával. számos alkotását ajándékozta a nemzeti galériának, közülük többet ezen a tárlaton is bemutatnak.

az emlékkiállítás október 31-ig tekinthető meg. /mti/

bb.50. kitüntetés

end/bam/p e

1980.szeptember 16.

az elnöki tanács vasas márton jászberényi nyugdíjasnak, a párt és a munkásmozgalom régi harcosának, a munkásmozgalomban kifejtett több mint hat évtizedes tevékenységéért, 85. születésnapja alkalmából a munka érdemrend arany fokozatát adományozta. a kitüntetést Andrikó Miklós, az MSZMP Szolnok megyei bizottságának első titkára adta át. /mti/

17.35/p

18 25
✱

bb.51. társadalmi vita az államigazgatási eljárás korszerűsítéséről

t gy/pá/dg/p ie

1980.szeptember 16.

az eltelt 23 esztendő igazolta az 1957. évi IV. törvénynek, az államigazgatási eljárás átfogó szabályainak helyességét. az állami munka, az igazgatás tartalma azonban gazdagodott, hatóköre bővült, s az új követelményekhez való igazodás indokolja, hogy a ma is sok tekintetben korszerű törvényünket módosítva az országgyűlés új, magas szintű jogszabályt alkosson - hangsúlyozta dr. Varga József, a minisztertanács titkárságának vezetője kedden a hazafias népfőrdő belgrád rakparti székházában tartott tanácskozáson. elméleti jogászok, bírák, ügyészek, tanácsai dolgozók, tanácsstagok és lakóbizottsági elnökök népes tábora fűzött véleményt a többéves munkával kialakított és országos vitára bocsátott törvénytervezethez.

a társadalmi vitát vezető dr. Varga József előljáróban megemlítette: jelenleg hatályos törvényünket, a csaknem negyedszázad alatt tízszer kellett kisebb mértékben módosítani, - de ez a jogszabály lényegét nem érintették. az új törvényjavaslat kidolgozásakor figyelembe kellett venni azt is, hogy időközben lényegesen változott a magyar államigazgatási szervezet, az utóbbi egy évtizedben a tanácsoknál is kialakult az igazgatás korszerű rendszere. növekedett az ugynevezett szakhatóságok tevékenysége, új eljárásjogi problémákat vet fel a technika fejlődése, a magnetofon, a számítógép térhódítása is.

már a törvény céljában megfogalmazódik: az ügyfelek jogainak és jogos érdekeinek védelmét gyors és egyszerű eljárás szolgálja. e törekvés a törvénytervezet számos új rendelkezésében is kifejezésre jut - emelték ki a vita résztvevői. helyeselték például azt, hogy az államigazgatási szerv nem hívhatja fel az ügyfelet olyan adat közlésére, amely az eljáró intézmény által beszerezhető. a hatósághoz fordulóknak terheit könnyítheti az is, hogy adott ügyben általában az ügyintéző szerv köteles megkeresni az eljárásban közreműködő szakhatóságokat, mindenféle előzetes hozzájárulás vagy állásfoglalás beszerzése végett. a jelenleginél lényegesen szélesebb körben teszi lehetővé a törvénytervezet azt, hogy írásbeli bizonyítékokat, okiratokat az ügyfél nyilatkozatával pótolhatta.

/folyt köv./
18.00/p

18 30
✱

-31-

bb.51./társadalmi vita.....folyt/p

az állampolgár szemével ügyfélcentrikus készülő új törvényünk, de ugyanígy könnyebbséget jelent az asztal másik oldalán ülő, az ügyében eljáró dolgozónak is - fogalmazták meg többen a paragrafusokat boncolgatva. Lényegesen egyszerűsíti például az eljárást a jegyzőkönyvkészítési kötelezettség körének szűkítése. ez annyit jelent, hogy a jegyzőkönyvvel egyenértékű lenne a hangfelvétel. ha az eljárás érdekében elegendő, a jegyzőkönyvet vagy hangfelvételt feljegyzés is pótolhatja. egyetértést és helyeslést váltott ki a telefonon való idézés, illetve az ugyanilyen módon való határozat-közlés törvényben foglalt lehetősége is. jóllehet ez utóbbival kapcsolatban néhányan megjegyezték: a hatósági határozatot célszerű lenne utólag mindenképpen írásba foglalva is megküldeni az érdekelteknek.

a legnagyobb vitát a határozatok elleni jogorvoslatra vonatkozó új elképzelések váltották ki, ugyanis a tervezet szerint általánossá tennék a bírói felülvizsgálatot. számos hozzászóló aggodalmasan jegyezte meg: véleménye szerint a bírói ut általánossá tétele lényegesen megnövelné az államigazgatási ügyek jogerős elintézésének idejét. az államigazgatási szervek határozatai ellen benyújtott alig néhány százalékos fellebbezési arány is igazolja: a tanácsok munkájukat mind színvonalasabban, a törvényes követelményeknek megfelelően látják el. szűk körben ma is megengedett a bírói jogorvoslat, kapujának szélesre tárását többen azért sem tartották indokoltnak, mert igen sok államigazgatási ügyben a döntés olyan szakkérdésben mulik, amelynek eldöntése a tanácson belül egyszerű, a bíróság előtt azonban szakértők derékhadának megjelenését vonná maga után.

a budapesten megrendezett társadalmi vitát az elkövetkező hetekben hasonló értekezletek követik Győrben, Szombathelyen, Miskolcon, Debrecenben, Pécsen és Szegeden. az elhangzott javaslatokat, a törvényszöveg-tervezetet jobbitó észrevételeket összegyűjtik, s az átdolgozott tervezet várhatóan jövőre kerül az országgyűlés elé. /mti/

18.10/p

18⁴⁰
K

..

-32-

bb.52. az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottságának ülése

t./of/z/dg zsu ie

1980. szeptember 16.

tóth ferenc, az mti tudósítója jelenti:

kedvezőek a lakosság egészségének megóvásában, a betegségek megelőzésében, illetve orvoslásában elért eredmények - ez a leglényegesebb megállapítása azoknak a jelentéseknek, amelyeket a tárca 1979. évi költségvetésének végrehajtásáról készített az egészségügyi minisztérium, valamint a szot társadalombiztosítási, illetőleg üdülési és szanatóriumi főigazgatósága. e munkaanyagok alapján bontakozott ki vita az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottságának keddi ülésén. a költségvetési témát még időszerűbbé tették a képviselők és az illetékes felelősöktől meghívott szakemberek azzal, hogy a tavalyi eredményekből - számszaki adatokból, statisztikai összesítésekből - a tapasztalatokat a mának szólóan vonták le.

dr. schultheisz emil egészségügyi miniszter adta meg a véleménycseréhez az alaphangot annak hangsúlyozásával, hogy hazánkban a szociális ellátás és az egészségügy egésze kiemelkedően fontos része a társadalompolitikának. ezzel összhangban van, hogy az egészségügyi ágazat 1979-re előirányzott 17,5 milliárd forintos költségvetését menetközben - az áremelkedések ellensúlyozására központi forrásból - jócskán megtették. ilyenformán a tavalyi főbb fejlesztési feladatokat sikeresen teljesíteni. az intézményi hálózat bővítésével javultak az egészségügyi ellátás tárgyi és személyi feltételei, mérséklődtek a területi anytalanságok. a tavalyi javulás után az idén is tovább nő az egészségügyi-szociális területen foglalkoztatottak össz-létszáma, s így a tervidőszak végére várhatóan eléri a 208 ezret. csökkent a betöltetlen orvosi állások száma, viszont - miként több képviselő is szóváltette - több gyógyszerészre és gyógyszerészi asszisztensre lenne szükség. az orvosok munkáját közvetlenül segítő egészségügyi szakdolgozók száma a kívánatosnál kisebb mértékben növekedett, s még mindig nincs elegendő szakmunkás és kisegítő dolgozó a kórházakban és más gyógyító intézményeknél.

visszatérő témaként szóba került a gyógyintézetek ágyelátottsága, amellyel kapcsolatban dr. juszt lajos egészségügyi miniszterhelyettes - polyák jános /bp. / képviselő érdeklődésére - közölte: a tervidőszak végéig az új ágyak száma 11,5 ezer lesz, de ebből a tényleges gyarapodást mintegy 7 és fél ezer ágy jelenti, mert 3800 „korszerűtlen, „ágyat megszüntettek, holott csak körülbelül 2500 megszüntetésével számoltak az v. ötéves terv elfogadásakor.

/folyt.köv./
18.10/zsu

-33-

18⁵⁰
K

bb.52./az országgyűlés ... folyt./zsu

dr. tóth jános /bp./ véleménye szerint nem is annyira az ágy-
számot kell növelni, inkább a felszereltségüket kell javi-
tani.

az integrációról többen is szóltak. dr. kaposvári julia
/bp./ arra irányította a figyelmet, hogy a szervezési- gazda-
sági feladatokat már megoldották, s ez látványos megtakarí-
tásokat is eredményezett, a következő szakaszban viszont a
gyógyító-szakmai integráció az eddigieknél kevésbé lesz látvá-
nyos, de jóval többre fog kerülni. ezzel egyetértett a minisz-
terhelyettes is. csakugy mint azzal, hogy az egészségügyi beru-
házások - ha a kivitelezőknek időben is megfelelő terveket ad-
nak át, azokat közben nem módosítgatják - több évre előre meg-
felelő bvztónsággal / még a változó körülményeket is figyelem-
bevéve/ jól programozhatók. hasonló a helyzet az üdülők fel-
újításával, a szociális otthonok bővítésével, a kórházak kors-
szerűsítésével kapcsolatban is, amely témák felvetésére kállai
lajos pénzügyminiszterhelyettes adott biztató választ az
érdeklődő dr. szentkereszty tamás /békés m./ és több más kép-
viselőnek. dr. váradi józsef, a fővárosi tanács gyógyszerügyi
központjának igazgatója arról tájékoztatót, hogy a gyakorlat-
ban bevált az 1977 elejétől bevezetett új gyógyszerrendelési
és - kiadási rend: 1975-től 1979-re 22 százalékkal csökkent az
orvosoknál való megjelenés medicina feliratása végett. ez a
fővárosban körülbelül 900 körzeti orvos munkáján könnyített, ide-
jüket felszabadítva tényleges gyógyító tevékenységhez.

az ülés dr. pesta lászlónak, a szociális és egészségügyi
bizottság elnökének zárszavával ért véget, miután a képviselők
elfogadták és úgy határoztak, hogy elfogadásra ajánlják a
tavalyi költségvetés végrehajtásáról készült és megvitatott
beszámoló jelentéseket./mti/

bb.53. budapestre érkezett a palesztina felszabadításának
demokratikus frontja küldöttsége

z/dg/zsu e

1980. szeptember 16.

kedden budapestre érkezett - a magyar szolidaritási bi-
zottság meghívására - palesztina felszabadításának demokratikus
frontja küldöttsége, najef hawathmeh-nek a szervezet főtitká-
rának vezetésével. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren
sütő gyula, a magyar szolidaritási bizottság titkára fogadta,
jelen volt abdallah hijazi a pfsz vb budapesti irodájának
vezetője./mti/

18.15/zsu

1800

-34-

bb.54. napirenden a közétkeztetés - nemzetközi konferencia kez-
dődt az ételmezéstudományi egyesületben

t mg/gg/sl/p e

1980. szeptember 16.

másfél millió dolgozó vásárol hazánkban rendszeresen üzemi
ebédjegyet. az általános iskolások háromnegyed része ebédelne
szívesen az iskolában, de alig 40 százalékukat tudják kielégíte-
ni. az óvodák közétkeztetési helyzete megfelelő, a középiskolásoké
fejldött legtöbbit az elmúlt években, viszont éppen a tizené-
vesek panaszkodnak leggyakrabban a minőségre. ezek a megállapítá-
sok az ételmezéstudományi egyesületben hangzottak el kedden,
ahol hat kgst-ország -bulgária, csehszlovákia, lengyelország,
magyarország, az ndk és a szovjetunió orvosainak, kutatóinak,
ipari és kereskedelmi szakembereinek részvételével nemzetközi
tanácskozás kezdődött a közétkeztetés helyzetéről. a háromna-
pos eseményen a közétkeztetés színvonalát befolyásoló valameny-
nyi ipari, szolgáltatási, sőt tudományos területet nagytól alá
veszik a szakemberek. a nemzetközi fórum egyúttal jó alkalom le-
het néhány, más országokban már bevált módszer meghonosítására
is.

a statisztikai adatok szerint hazánk lakosságának több
mint egynegyede vesz részt a közétkeztetésben. /az üzemi, isko-
lai, üdülői, kórházi, stb./ egységes közétkeztetési színvonal-
ról nem lehet beszélni, mert társadalmi rétegenként nagyon kü-
lönözők a gondok. a bölcsődések ellátása például nem szenved
hiányt, mennyiségileg legalábbis nem, szükség van azonban a bébi-
ételek választékának bővítésére. figyelemre méltó a kórházi be-
tegek helyzete: naponként százezer embert tartanak nyilván a
kórházak. számukra a megfelelő étkeztetés egyúttal gyógyulást is
segíti. a gyakran kifogásolt kórházi ételek minőségének javítása
mellett nem kevésbé fontos a kórházból kikerülő emberek diétás
étkezésének megoldása. a közeljövő feladata lesz a diétás félkész
és kész termékek választékának bővítése. a tanácskozáson egyéb-
ként is különös figyelmet szentelnek a szakértők a félkész és
készételek gyártásának, figyelembe véve persze a gazdaságos elő-
állítás, a mélyhűtött, illetve konzerv-termékek, annál is inkább
szóba kerültek, mert ezek mennyisége és minősége már nemcsak
a közétkeztetésben résztvevőket, de az otthon étkező családokat
is érinti. különösen napjainkban, amikor -szociológusok szerint -
a modern háztartási gépek elterjedése ellenére nem úgy nőtt vol-
na, de inkább csökkent a háziasszonyok szabad ideje.

a konferencia szerdán szekcióülésekkel folytatja mun-
káját./mti/

18.55/p

1810

-35-

bb.55. a szerkesztőségek figyelmébe!

p e

1980. szeptember 16.

mai bb.35./ülést tartott... / 2. bek.utolsó mondata helyesen:

ennek értelmében tovább kívánják szükíteni a támogatások körét, úgy módosítva, hogy azok az eddiginél is gyorsabb világszerte igazodásra serkentsék a vállalatokat.

/mti/

-.-

bb.57. időjárásjelentés

gv/zsu e

1980. szeptember 16.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 16-án, kedden 19 órakor:

a nappali felmelegedés kissé erősödik

várható időjárás az ország területére szerda estig: általában száraz idő, kevés felhő várható. a változó irányú szél mérsékelt marad. a hőmérséklet szerdán kora délután 20-25 fok között lesz./mti/

-.-

bb.56. folyamatelemzés: a legolcsóbb beruházás -sajtótájékoztató a vegyészek idei konferenciájáról

t mg/gg/sl/p e

1980.szeptember 16.

vegyészkonferenciát rendez szeptember 22 és 24 között siófokon a magyar kémikusok egyesülete. a vegyipari szakemberek szellemi seregszemléjén félszáz előadás hangzik majd el a vegyipari folyamatok elemzéséről és azok hasznosításáról. erről tájékoztatta a sajtó munkatársait kedden ötvös andrás, az egyesület titkára.

a vegyészkonferenciát minden évben megrendezik, mégpedig olyan témakörben, amelynek tárgyalása elősegítheti az ágazat előtt álló feladatok megoldását. ezúttal a kémiai folyamatok elemzését tűzték napirendre. azért esett erre a témára a választás, mert a folyamatelemzés, mint módszer, vagy mint tudomány, gyakorlatilag legolcsóbb beruházási eszköz. a folyamatelemzés azt jelenti, hogy egy gazdasági-termelési cél érdekében - mint például a termelésnövelés, a költségcsökkentés vagy az energia-takarékosság - feltérképezik a termelési folyamat minden elemét, kezdve az anyag gyárba érkezésétől egészen a kereskedelmi osztály értékesítő tevékenységéig.

/folyt köv./
19.15/p

-36-

bb.56./folyamatelemzés..... folyt/p

mindezt mérnökök csoportja végzi, s kezükben futnak össze azok az információk, amelyek egyébként megtalálhatók a gyárban, csak éppen nem kerülnek a megfelelő iróasztalokra. a legtöbb vegyipari gyárban a minőségellenőrző osztályon, a laboratóriumban, a technológiai csoportoknál, anyag- és áruforgalmi részlegeknél nyilván tartják ugyan a termeléssel kapcsolatos adatokat, de azokat gyakran sehová se továbbítják. annak ellenére, hogy ma már a korszerű számítástechnika lehetővé teszi a vállalatoknál évek során felhalmozódott információk átfogó elemzését. a folyamatelemzés éppen arra ad választ, hogy bizonyos termelési célok milyen feltételek mellett érhetőek el, vagy éppen az derül ki az információk vizsgálatából, hogy egy-egy cél nem valósítható meg.

a konferencián a vállalatok képviselői az eddig elért eredményekről számolnak be és javaslatot tesznek majd egy általánosan alkalmazható módszer kidolgozására és bevezetésére is. legálábbis azt várják a szakemberek, hogy közelebb kerüljön egymáshoz az információszolgáltatás és az információfelhasználás ma még egymástól távol álló területe./mti/

-.-

felhasználható 22.30-tól

bb.58. hazaérkezett a magyar szakszervezeti küldöttség a kndk-ból

1980. szeptember 16.
mm/sl/zsu e
jakab sándornak, a szot főtitkár helyettesének vezetésével a koreai népi demokratikus köztársaságban járt magyar küldöttség kedden az esti órákban hazaérkezett./mti/

bb.59. a szerkesztőségek figyelmébe!

p e

1980.szeptember 16.

mai bb.-5. /ülést tartott.../ 1.bek.5.sorában a szöveg helyesen

a készleték növekedési üteme csaknem a felére csökkent, s a beruházás sem....
3.bek.4.sor

az ok az ipari termelés alakulásában keresendő. tovább csökken a belső....

3.bek.7.sor:

...az ipari beruházási szállítások 15 százalékkal maradtak el....

3.bek.utolsó mondatának vége a következőképp módosul:
...még akkor sem, ha ez a mostani időnek valóban kedvező lehetőséget teremt az egyensúly javításához.
a beszámolót követő vitában....

/mti/
20.00/p

-.-
-37-

2040

bb. 60. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke
14 órától zárásig

p e 1980. szeptember 16.

- 32. életmentő kitüntetés
- 33. szőlészeti gépbemutató
- 34. tanácskozás kecskeméten
- 35. az országgyűlés ipari bizottsága
- 36. bölcsődét avattak
- 37. huscsirke
- 38. közéleti aktivitás
- 39. az indonéz külügyminiszter
- 40. sajtótájékoztató
- 41. hetényi istván tárgyalásai
- 42. egyetemi tanévnyitók
- 43. a hmf ülése
- 44. geofizikai szimpozion
- 45. indiai miniszter tárgyalásai
- 46. üdvözlő távirat
- 47. nemzetközi konferencia
- 48. a fővárosi vízművek közli
- 49. nagy károly emlékkiállítás
- 50. kitüntetés
- 51. társadalmi vita
- 52. az országgyűlés szociális bizottsága
- 53. budapestre érkezett
- 54. nemzetközi konferencia
- 55. szerk. figy. a 35-re
- 56. sajtótájékoztató
- 57. időjárásjelentés
- 58. a szakszervezeti küldöttség érkezése
- 59. szerk. figy. a 35-re
- 60. hírjegyzék

/mti/ -.-

21.00/p -38-

v é g e

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztette: koronczay emil
izsák erika
henczi erzsébet

21.90

v

MTI.

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

1980. szeptember 17. s z e r d a

bb. 1. meleg étel, forró tea, esőkabát a diákoknak - a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium felhívása

i/os/gg/sl/zsu e

1980. szeptember 17.

a kedvezőtlen időjárás miatt késik az őszi, kézi-munka igényes növények betakarítása, ezért a tanulók mezőgazdasági foglalkoztatására is a megszokottnál későbbi időszakban, várhatóan hűvösebb, csapadékosabb időjárási viszonyok között kerül sor. ilyen körülmények között különösen fontos, hogy a munkavégzés egészségügyi feltételeiről minden gazdaságban körültekintően gondoskodjanak. a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium ezért felhívja a mezőgazdasági nagyüzemek figyelmét, hogy a diákok egészségének védelme érdekében a naponkénti munkahelyre és hazautaztatást, illetve a tábor és a munkahely közötti utazást zárt szállítóeszközökkel végezzék, a táborokat rendszeresen fűtsék. a tisztálkodáshoz - ideértve a nem táborban elhelyezett tanulók kézmosási lehetőségeit is - biztosítsanak melegvizet. a diákok kapjanak naponta egyszer meleg ételt, hideg időjárás esetén, munka közben, védőitalként forró teát, csapadékos időben pedig védőruhát, elsősorban gumicsizmát és lehetőség szerint esőkabátot is.

/folyt. köv./

-1-